

(א) לעיל כ. דל: ט. (ב) לעיל דל:א. (ג) לעיל דל:א. (ד) ע"י רש"י לקמן מח: (ה) ד"ה חייבין, (ו) [שבת מו. וס"ג], (ז) שם קט"ו, ע"ג, (ח) ד"ה שניהם,

תורה אור השלם

1. כי כל אשר יעשה מכל התועבות האלה וברצו הדבשות היעשה מקרב עמם: ויקרא יח כט

הגהות הב"ח

(א) במשנה והיוקו זה את זה. י"ב היינו חוקו זה מה שלא נטוה אל היוקו נטוה הי"ב כן פ"ק ס"ג דף מח ע"ב ע"ש:

הגהות הגר"א

[א] הוב' ד"ה שנים כ"ו ולא היוקו כ"ו. י"ב והנ"מ"ה מבד דהיוקו ממש ופטורים האלו תשובותיו עבדי מעשה:

מוסף רש"י

בעטה מהלכת ברבוצה פטורה. ואע"ג דבה"ר חייבה, הכא פטורה דכל המשנה כגון זו שרבלה ברה"ר, וכל אחד כ"ו (לעיל ב.) דלא היה לה לרצון ברה"ר (לעיל ב.). כשלדא. מנילה כדמחלוקת לעבר הדק כדמנה וממלאה את כל הדק, שלא נבילה, כדמחלוקת בעלמא שליו קיימת (לעיל ד.). והיוקו זה את זה שניהן פטורין. נמקין לא על ג' צין ממתינן לשלון ממתינן, והא דקמן טעם שהיו מהלכין ברה"ר והיוקו זה את זה פטורין, הוא היוקו חוקו הוא, ולא דק בלשונה (קמון מח.). הלכה כסתם משנה. רבי הוא סדר המעשה וכשנראה דברי תוס' וישו בעיניו שם סתם ולא הוכיח על אומרו עליהן כדי שלא יהא טעיה מפי יחיד ונחלקו כאלו נשטו מפי המוניין ועשו כמון (ביצה ב.).

רבינו הגאון

זה בא בחביתו וזה בא בקורתו. הא דבעא רבה בר נתן מרב הונא הבדיק את אשתו בתשמיש המיטה מהו, איפשטא דאע"ג דתרויהו אית להו הנאה, איהו לחודיה קא עבדי מעשה, ואם הוה חייב דאמי' ליה איבעי לך לעינך. היה בעל קורה ראשון ובעל חבית אחרון. אמ' ויש לקוש' ב' פרות ברש"י הרב' את רבוצה ואחת מהלכת. ביטעה מהלכת ברבוצה פטורה,

המניח פרק שלישי בבא קמא

לב.

**עין משפט
נר מצוה**

גא מיי' פ"ו מהלכות חובל ומיזק הל' ט סג ע"ש ע' טו"ש ח"מ ס' שטט סעיף ב: נד ב ג ד ה מיי' שם טו"ש שם סעיף ג: גה ו ז מיי' שם פ"ד הלכה ז סג שם טו"ש ח"מ ס' תכא סעיף יב וטו"ש ח"מ ס' פג סעיף ב: נו ח מיי' פ"ב מהלכות טקי ממון הלכה כ' סג ע"ש טו סה טו"ש ח"מ ס' שפט סעיף כ: נו ט מיי' פ"ו מהלכות חובל ומיזק הל' ט סג ע"ש ע' טו"ש ח"מ ס' שטט סעיף ח: גה י מיי' שם טו"ש ע"ש סעיף י:

רבינו הגאון (המשך)

רבוצה במהלכת חייבת. לימי' מחייב' מסייעא ליה, וישא ליספא וסיפא לרישא. וישא דקתני אמ עמד בעל הקורה חייב, דכיון שעמד בעל הקורה כרובצה במהלכת דמי, וקתני חייב כריש לקיש. ומתמיהין, והא סייעא בעינא ביטעה ודאי דאמי' לך לא מסתייך רבוצת ברש"י הרבים אלא תבעי עלי, אלא מקשה קשיא טעמי' דביטעה ולפיכך חייבה, הא לא ביטעה אלא הוהק מהלכת ברבוצה פטור. והא מתני' שבת' החבית בקורה דממילא היא וחייב. ופריק מחייב' דרמיא כי שרא, עמד כקורה לרובת הדרך ופסק הדרך, הכא נמי דרבינא פרה בחור גיסא, איבעי ליה לטויי באידך גיסא, סיפא לימא מסייעא ליה לרישא וריש לקיש, היה בעל חבית ראשון כו', כיון דאמרי' כיצד הרגל מועדת בהא שמעטא ליה הא דריש לקיש, ש"מ דהילכ' כוותיה. ודברי רבא ורב פפא דאמי' אנא פליגינא עליה לא משגחין ביה. ויש אומ' כיון דרבא בתרא הילכת' כוותיה. שנים שהיו מהלכין ברשות הרבים אחד רץ ואחד מהלך או שהיו שניהן רצין והיוקו זה את זה פטורין. אוקימ' בערב שבת בין השמשות, והכי קתני בד"א בערב שבת בין השמשות אבל בחול אחד רץ ואחד מהלך זה שרץ חייב. ואפי' בחול שניהן רצין פטורין. אמר ר' יוחנן הלכה כאיסי דתניא איסי בין יהודה אומ' רץ חייב מפני שהוא משנה ומודי איסי [בערב] שבת בין השמשות שהוא פטור מפני שהוא רץ ברש"י. מאי ברשות, פ' ברשות מצוה, כ"ו חנינא

ואם עמד בעל קורה חייב. בגמרא מוקי דרמיא לקורה כשלדא אבל אי לא רמיא כשלדא פטור דאיבעי ליה לבעל חבית כשראה שעמד בעל הקורה לטויי באידך גיסא כדי שלא יחוק אבל כי היו כשלדא לא פשע בעל החבית דלא ידע כשעומד כשלדא אע"פ שגוף האדם רואה כשעמד מה שעמד כשלדא אין רואה אבל קשה דכסיפא אם עמד בעל החבית אמאי פטור דחבית לא מסתבר דהוי כשלדא שהוא דבר קטן וה"ל לבעל הקורה לטויי באידך גיסא כדי שלא יחוק בעל חבית דהא כשבעל חבית אחרון מוטל עליו לטויי באידך גיסא כדי שלא יחוק כ"ש כשבעל קורה אחרון דאיבעי לטויי באידך גיסא כדי שלא יחוק כדפי' (לעיל דף כז.). גבי כלב שנטל חררה ועוד דגם זה דומק שהאדם רואה שהוא עומד ואין רואה שהוא עומד כשלדא ונראה לר"י דאורחא דמילתא הוא כשהולכין בעל חבית ובעל קורה זה אחר זה דאין האחרון יכול לעיין באותו שהולך לפניו כל שעה ולכן כי לא הוה קורה כשלדא יש לאחרון ללכת במחלת הלוכו באידך גיסא כדי שלא יחוק או שלא יחוק ע"י עמידת הראשון אבל כשנושא את הקורה כשלדא אין לאחרון להסתלק באידך גיסא צין שהוא בעל קורה צין שהוא בעל חבית ולכן אין פושע אלא הראשון כשעמד ומיירי מתני' צין רישא צין סיפא שהקורה כשלדא: **תרוייהו כי הדרדי ניהו.** שאלו בעל חבית מסייע בעל חבית הלוכו הטיח חביתו צקורת חבירו ואי'ת ואם כן ל"ל שמה רשות להלך אפי' אין רשות לא לזה ולא לזה פטור בעל הקורה מטעם זה וי"ל דצא למעוטי אם היה בעל קורה רץ ובעל חבית מהלך אע"פ שבעל חבית עלמנו הטיח החבית אע"ג דפטור דמתני' אחד רץ ואחד מהלך היינו משום דקסבר שיש לו לרוץ ברה"ר אבל כשנושא קורה על כתפו אין לו רשות לרוץ א"י ממתינן דאחד רץ ואחד מהלך מיירי בע"ש כדמוקי לה רבי יוחנן אי נמי י"ל דצא למעט במקום שאין לו רשות להלך כגון בחצר בעל החבית דכיון שאין לו רשות לבעל [הקורה] להלך אין לבעל חבית לזאר ממנו מיהו כשעמד בעל חבית חייב בעל חבית דמי ולא דמי לעמד בעל חבית דמתמיהין **איהו קעביד מעשה.** ומיהו לענין חטאת ולענין מלקות חייבת דרמננא אחשביה להנאה מעשה: **דרמיא בשלדא.** ואי'ת והלא דפסקה לאורחא כשלדא אלא היהא דאם מחמת הראשון נפלו כולם וי"ל כשנפל אין רואהו ולא מני' א"ל איבעי לך לטויי באידך גיסא: **איבעי לה לטויי באידך גיסא.** שלא תהא ניזוק ואי'ת והא אפי' להיזק אי'ת לה רשות לטויי עלה וי"ל משום דהוי רגל ברשות הרבים ואיצטוט נמי לא מייחייב משום דכל המשנה וצא אחר ושינה צו פטור: **והא הכא דכמהלכת ברבוצה דמיא.** תימא מאי ס"ד השתא וכי סוצר הוא שאם שצר במתכוין שהוא פטור כמו צעטה מהלכת ברבוצה הא פשיטא לן גריש פירוקן דשוצר חייב דצאדם לא שייך כל המשנה כו' וי"ל דס"ד כי היכי דמתני' פטרינן בעל הקורה לפי שבעל חבית גורם לו צעמדתו שאין לו לבעל קורה לזאר שמה יעמוד בעל חבית ה"נ פרה ברבוצה גרמה לה למהלכת שצבעוט צה ואין לבעל הפרה לזאר שמה ממלא פרה ברבוצה ברשות הרבים ותצבעוט צה פרמו ומשני דצבעיל שרבעה לא גרמה לה צק שצבעוט צה דנהי דאי'ת לך רשות לטויי עלאי לצבעוט צי לית לך רשות: **שנים שהיו מהלכין וכו' והיוקו זה את זה פטורין.** שכל אחד גרם לעלמנו חבלה זו ולא היוקו וא' ממם במתכוין אלא כלומר חוקו זה צוה כדלמנ"י כהפרה (לקמן דף מח: מ: וס"ט) שניהם ברשות שניהם שלא ברשות היוקו זה את זה מייצין חוקו זה צוה פטורין: ונמזה

תרוייהו כי הדדי ניהו. שניהן שוין צעמדתן שאף בעל חבית סייע צעמדתה: **הנפשות העושות.** נואף ונאפת צעמדת: **ברבוצה כשהלכת.** דבעל קורה שעמד הוי משונה שאין דרך לפוש ברה"ר: **הא סיועי צעיא.** דברבוצה צעמדת חייבת: **אלא מקשי נמי קשיא.** ממתינן לריש לקיש דלמנר צעטה רובצת חייבת: **הא הוהק ממילא.** מהלכת ברבוצה פטורה והכא קמי צעמדתו דממילא חייב: **מסניסין דפסקה.** קורה לאורחא כשלדא שהיו ראשיה לרוחצו הדך הלך אפילו ממילא חייב שאין דרך לבעל החבית לנטות: **לסגויי באידך גיסא.** הלך טעמא דבעטה אבל ממילא פטור: **מסניסין.** דקא מסגי בעל הקורה כי אורחיה ואין כאן שניו הלך פטור אבל מהלכת שבעטה ברבוצה שימטה את דרכה ואימא לך דחייבת: **מתני' שניהן פטורין.** כדמפרש בגמרא: **גמ' מפני שרץ [נכנס].** מפרש לקמן: **הא סו למא לי [השפתן] אחד רץ ואחד מהלך.** דרך שינה ומהלך לא שינה פטור שניהם רלים מצעיא: צואו

הנפשות העושות מקרב עמם הגאה לתרוייהו אית להו מעשה הוא דקעביד: היה בעל קורה ראשון כו': **אמר ריש לקיש** שתי פרות ברה"ר אחת רבוצה ואחת מהלכת בעטה מהלכת ברבוצה פטורה רבוצה במהלכת חייבת לימא מסייע ליה היה בעל קורה ראשון ובעל חבית אחרון נשברה דמי וקתני חייב ותסברא הא סייעי בעיא לא מסתייא דלא מסייעי אלא מקשה נמי קשיא טעמא דבעטה הא הוהק ממילא פטור והא מתני' דממילא וקתני חייב מתני' **דפסקה לאורחא כשלדא** הכא כגון דרבעה בחד גיסא איבעי לה לסגויי באידך גיסא אלא סיפא דמתני' מסייע ליה לר"ל דקתני היה בעל חבית ראשון ובעל קורה אחרון נשברה חבית בקורה חייב ואם עמד בעל חבית פטור והא הכא דכמהלכת ברבוצה דמי וקתני פטור מתני' דכי אורחיה קא מסגי הכא א"ל חנהי **דאי'ת לך רשות לסגויי עלי לבעוטי בי לית לך רשותא: מתני' שנים שהיו מהלכין ברה"ר אחד רץ ואחד מהלך או שהיו שניהם רצין** **(ט)** והיוקו זה את זה שניהם פטורין: **גמ' מתני' דלא כאיסי בן יהודה דתניא איסי בן יהודה אומר רץ חייב מפני שהוא משונה ומורה איסי בע"ש בין השמשות שהוא פטור מפני שרץ ברשות א"ר יוחנן הלכה כאיסי בן יהודה ומי אומר רבי יוחנן הכי **(ו)** והאמר ר' יוחנן הלכה כסתם משנה ותנן אחד רץ ואחד מהלך או שהיו שניהם רצין פטורין מתני' בע"ש בין השמשות ממאי מדרקתני או שהיו שניהם רצין פטורין הא תו ל"ל השתא אחד רץ ואחד מהלך פטור שניהם רצין מבעיא אלא הכי קאמר אחד רץ ואחד מהלך פטור בר"א בע"ש בין השמשות אבל בחול אחד רץ ואחד מהלך חייב שניהם רצין אפי' בחול פטורין אמר מר ומורה איסי בע"ש בין השמשות שהוא פטור מפני שרץ ברשות בע"ש מאי ברשות איכא כדר' חנינא **(ד)** דאמר ר' חנינא בואו**

ונמזה